

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 68.

VRAGEN van de PvdA van mevrouw E. van Lente, de ChristenUnie van de heer M. Verhoef, de SP van mevrouw H. Rademaker, het CDA van mevrouw A.K. Kuik en GroenLinks van de heer K.S.N. Van der Veen betreffende doven en slechthorenden.

(Binnengekomen: 1 september 2011.)

Inleiding en aanleiding

Henri Daniel Guyot richtte in 1790 samen met Hora Siccama, Van Olst en Van Calcar het eerste instituut voor doven in Nederland op, in Groningen. Sinds die tijd is er het nodige veranderd als het gaat om de mogelijkheid voor doven en slechthorenden om zich te ontwikkelen, te emanciperen en deel te nemen aan de samenleving. Maar nog altijd hebben doven en slechthorenden een achterstand als het gaat om participatie: of het nu gaat om onderwijs, het hebben van (vrijwilligers)werk, het deelnemen aan culturele of sportieve activiteiten of het onderhouden van sociale contacten.

In juli 2011 brachten de fracties van de PvdA, het CDA, GroenLinks, de ChristenUnie en de SP een bezoek aan de Stichting Clubhuis voor Doven. Met bestuursleden van de stichting is gesproken over actuele ontwikkelingen ten aanzien van doven en slechthorenden in Nederland in het algemeen en in Groningen in het bijzonder. Dit werkbezoek vormt voor de genoemde fracties aanleiding om schriftelijke vragen te stellen over de positie van doven en slechthorenden in onze gemeente. Deze vragen zijn mede ingegeven door de vooruitstrevende en emanciperende rol die Groningen in de historie gespeeld heeft voor deze minderheidsgroep.

Naar schatting hebben ongeveer 1,5 miljoen Nederlanders een auditieve beperking.¹ Voor een stad als Groningen betekent dit dat er ca. ruim 17.000 inwoners zijn die, in meer of mindere mate, gehoorverlies ondervinden.

Taal als sleutel voor inclusief beleid

In het college-akkoord heeft het college van B&W duidelijk gemaakt te streven naar een betere dienstverlening: het verhogen van de burgerbetrokkenheid, doelgroepgericht werken, verminderen van administratieve rompslomp, inspelen op ontwikkelingen in de omgeving en blijvend gericht zijn op een betere kwaliteit en lagere kosten. In de "Visie Publieke Dienstverlening 2014 – Naar een Groningse Maat" wordt burgergerichtheid als één van de belangrijkste uitgangspunten genomen voor de dienstverlening. In het kader van het inclusief beleid moet rekening worden gehouden met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Het resultaat van een inclusieve benadering is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking.

Nederlandse gebarentaal is voor veel doven hun eerste taal. Dit kan bijvoorbeeld ook betekenen dat de beheersing van het geschreven Nederlands niet goed genoeg is om teksten te kunnen begrijpen. Taal is dan ook de sleutel voor emancipatie en participatie.

Op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen ('Wia') hebben mensen met een auditieve beperking recht op een doventolk. Een persoon met een auditieve beperking heeft recht op een tolk in 100% van de tijd in reguliere onderwijssituaties. Voor werksituaties

¹ www.hoorwijzer.nl

geldt dat gedurende 15% van de werktijd recht bestaat op een tolk. Daarnaast kan op grond van de AWBZ gedurende 30 uur per jaar een doventolk worden ingeschakeld voor niet-gespecificeerde situaties. Binnen het speciaal onderwijs en in WSW-verband (Wet Sociale Werkplaatsen) is het niet mogelijk om een beroep te doen op de tolkvoorziening. De instelling voor het speciaal onderwijs en/of de sociale werkplaats zal dit moeten bekostigen vanuit het budget dat zij krijgen voor de leerling en/of werknemer.

Hieruit wordt duidelijk dat in veel situaties in het dagelijks leven van een dove of slechthorende geen sprake zal zijn van een doventolk, zodat een dove of slechthorende afhankelijk is van de manier waarop de zender van een boodschap deze aanbiedt.

Stand van zaken in Groningen

De website van de Gemeente Groningen is niet vertaald in Nederlandse gebarentaal, en dit geldt ook voor de website van het zorgloket, www.lokaaloket.nl/groningen. Deze laatste site kan geopend worden in grootletterversie, en ook is er een gesproken versie. Maar er is dus geen vertaling in gebarentaal, en er staat ook nergens wat je kunt doen als je een auditieve beperking hebt en wel meer informatie wenst.

Een telefonische verkenning bij een aantal diensten heeft duidelijk gemaakt dat doven en slechthorenden zeer welwillende en klantgerichte medewerkers van onze gemeente zullen treffen. Bij een aantal diensten blijken ook medewerkers te werken die gebarentaal beheersen. Maar niet duidelijk is of dit toeval betreft, of dat dit een uitvloeisel is van specifiek hierop gericht beleid.

De gemeente Hoogezand-Sappemeer kwam eind 2010 op positieve wijze in het nieuws omdat het als eerste gemeente een online doventolk heeft. De tolk vertaalt gesprekken tussen ambtenaren en dove en slechthorende inwoners van Hoogezand-Sappemeer. Er is een aparte kamer waar de ambtenaar en de inwoner de tolk op een scherm zien. Zo hoeft de doventolk niet naar het gemeentehuis te komen.² Deze dienstverlening gebeurt nu in de vorm van een pilot. Het bedrijf dat deze diensten aanbiedt – ZiCo TV – biedt ook de mogelijkheid van een schrijftolk die alle geluiden omzet in geschreven tekst. Dit is een dienst bedoeld voor slechthorenden. Tot slot heeft de gemeente Hoogezand-Sappemeer bij de afdeling Publiekszaken de techniek ‘Your sense’ ingezet, waarmee geluid versterkt aangeboden wordt op een hoortoestel waardoor het makkelijker is gesprekken te voeren aan de publieksbalie.

Voor doven en slechthorenden is het tot slot ook niet eenvoudig om concerten of voorstellingen bij te wonen. Dit jaar werkt de Stichting Clubhuis voor Doven samen met Noorderzon en wordt in het programma aangegeven welke voorstellingen geschikt zijn voor bezoekers met een auditieve beperking. Een zeer goed initiatief!

1. Is het college het met ons eens dat taal de sleutel is voor emancipatie en participatie voor doven? Zo nee, waarom niet?
2. Is het college het met ons eens dat doven en slechthorenden zich in het kader van het inclusief beleid zelf moeten kunnen informeren over gemeentelijk beleid en zelf hun zaken met de gemeente moeten kunnen regelen op welk beleidsterrein dan ook? Zo ja, op welke wijze heeft het college dit geborgd?
3. Kan het college aangeven op welke wijze de dienstverlening aan doven en slechthorenden nu plaatsvindt, en welke initiatieven genomen worden om ten aanzien van deze groep burger- en doelgroepgericht te werken? Hoe kijkt het college in dat kader aan tegen het voorbeeld van de gemeente Hoogezand-Sappemeer, waar onder andere een online doventolk is ingevoerd?
4. Welke ervaring heeft de gemeente Groningen met medewerkers met een auditieve beperking?
5. Op welke manier gaat lederZ om met medewerkers met een auditieve beperking? Wordt bij lederZ de Wia-norm gevolgd (i.e. 15% van de werktijd heeft een medewerker recht op ondersteuning van een doventolk) zodat deze medewerkers een gelijke positie hebben als medewerkers bij welke andere werkgever dan ook? Zo nee, waarom niet?
6. Vindt het college dat het initiatief zoals dat voor Noorderzon is ontstaan navolging verdient bij andere gelegenheden? Zo ja, welke rol kan de gemeente hierin spelen?

²<http://www.gemeente.nu/web/Actueel/Dienstverlening/Burgerzaken/Burgerzaken-Artikel/53590/Doventolk-voor-HoogezandSappemeer.htm>

7. Sinds 1790 liep Groningen in Nederland dankzij Guyot lange tijd voorop in de emancipatie van doven en slechthorenden. Waar staat Groningen anno 2011 in de ogen van het college? Waar wil het college staan in 2014?